

מישיבת נפש

מעייני חיזוק וגאמונה מאוצרו של מרן הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

לענו וחי נאמן
קול "אודיע אמנתך"
בארה"ק - 08-30-20-666
בארה"ב - 605-477-7011
בלאנדאן 44-3003730634

פנימיות הפרשה | קרבה
במשנת מו"ר שליט"א | אל נפשי

שאלות המוגשות | נפשי
לפני מו"ר שליט"א | בשאלתי

משפיע לטובת עצמו

לעולם הוא בכדי להשפיע, לפעול למען שמו ית' שיתגלה בעולם, ולמען התורה הקדושה, ולהשפיע טובה בעד הכלל והפרט הנמצאים סביבו... ומה שנטול מהשי"ת - הוא הכל בכדי שיוכל להשפיע, וטומאה הוא ענין הרצון והשאיפה לקבל עבור עצמו, תאוות, גאווה וכדומה מהמידות המושחתות שכל מטרותן הוא אך ורק להיטיב עם עצמו...".

נקודה זו קשה מאוד להבחנה, כי הפעולות יכולות להיות שוות, זה משפיע וזה משפיע, זה בעל צדקה וזה, זה ראש ישיבה וזה, ממש אותו דבר, ובכל זאת יש כאן הבדל בין קדושה לטומאה...

"ענין זה בא לידי ביטוי על כל צעד ושעל בהנהגת האדם עם סובביו. שאמנם כולם עובדים ומתייגעים ופועלים בעולם, אבל גם בפעולות ובעבודות ניתן להבחין בשני הסוגים הנ"ל. גם אצל חנוני פשוט, שמתפקידו לספק לחם וחלב ללקוחותיו, בולט לא פעם ההבדל האמור, כי יש וכל מטרות השפעתו לזולת הוא אך ורק במטרה להרבות כסף, ועצם עובדת עזרתו לזקוקים אליו לכלום ייחשב בעיניו... אבל יש סוחרים שבד בבד עם יגיעתם לפרנסתם משתמשים הם עם ענין ההשפעה שניתן להם באמצעות מקצועם, להשפיע בדרך טובה ולבבית ולשמה נפשות הזקוקים לטובתם..."

וכאמור ההבחנה היא בשעת מבחן, כאשר האדם נבחן עד כמה הוא מוכן למסור את עצמו מעמדו ומשרתו כשהם באים על חשבון אותו אחד או רבים עליהם הוא עומד כמשפיע ומטיב...

"וזה גם עיקר סלע המחלוקת המתעוררת הרבה פעמים בין בני זוג איש ואשתו, והוא באופן שהבעל והאשה כל אחד מהם חי בהרגשה שהוא הנותן והמשפיע יותר ממה שהוא מקבל. וכפי מידת נתינתו והשפעתו לצד שכנגדו מגיע לו לקבל יותר ויותר... אולם אם תשתנה שאיפת בני הזוג, וכל מגמתם תהיה להשפיע אחד להשני יותר ממה שיקבלו - ישכון תמיד השלום והשלחה..."

"ודבר זה הוא כלל ויסוד חשוב לכל החיים, הן כאמור בין איש לאשתו, והן בין חברים ובין אחים וכו', שאם רוצים להמשיך שפע ברכה - העצה היחידה היא שכל השאיפה תהיה אך ורק להשפיע. לרצות תמיד לתת יותר מאשר לקבל (לקט אמרים ח"א ע' קל"א).

מסתובב לו קרח בין שבטי ישראל ומצליח לשכנעם כי אך את טובתם הוא דורש - "כי כל העדה כולם קדושים", אתם לא אתם יהודים פשוטים שהרי "כולם - כמשה - שמעו דברים בסיני מפי הגבורה" ובכלל מי החליט שיש יהודי שאינו ראוי להיות כהן גדול - מסביר קרח לכל יהודי (עי רמב"ן).

ולעומת קרח - שמציג את עצמו כנציג ציבור הדורש אך ורק את טובת העם - מוצג משה רבינו כמי שנמצא כאן אך ורק בשביל עצמו; "הרבה יותר מדאי לקחתם לעצמכם גדולה - כי כל העדה פלם קדשים - ומדוע תתנשאו על קהל ה' - אם לקחת אתה מלכות, לא היה לך לברר לאחוך כהונה..."

אה! גיוואלדיג,
איזה אהבת
ישראל, סוף
סוף מישוהו
דורש את
טובת העם !!!

אה, גיוואלדיג, איזה אהבת ישראל, סוף סוף מישוהו דורש את טובת העם, נראה היה שאילו יהפוך קרח למנהיג העליון של עם ישראל הרי שכולם יזכו לעבוד את עבודת הקודש ואף להקטיר קטורת לפני ולפנים... אז על מה ולמה נאשם קרח בעוון ה"מחלוקת"?

התשובה לכך נודעה במבחן המציאות: "וראים אצל משה רבינו ע"ה וקרח, משה רבינו הוא תכלית ההשפעה, ועל עצמו אינו חושב כלל וכלל כמ"ש: "ונחננו מה", וכן מובא שאמר משרע"ה: "יאבד משה ואלף כמותו ואל יאבד אחד מישראל"... ולהיפך קרח דרש את ההתנשאות לעצמו, ואמנם רצה להשפיע לאנשיו, אבל באותה מטרה שהדבר יגרום להתנשאותו הגדולה ביותר".

אותו משה רבינו שנאשם בהתנשאות על קהל ה', עומד בעת המבחן ואומר 'יאבד הוא ואלף כמותו ואל יאבד אחד מישראל' - אם תשא חטאתם (מוטב) - ואם אין מחני נא...! לעומת זאת קרח - כשמשה רבינו העמידו באותו מבחן, באומר: "קחו לכם מחנות קרח וכל עדתו וגו ואת הקדוש והקריב אליו, וברש"י: ששמע מפי משה שכולם אובדים ואחד נמלט" - לא חשש לשחק באש אלא "תלה בעצמו" הוא מוכן להקריב למוות את כל אלו שהוא דרש כביכול את טובתם, ראשי סנהדראות, העיקר שהוא יזכה למשרה המיוחלת.

"ההבדל בתכלית הקיצור בין קדושה וטומאה הוא, שקדושה מסמלת את כח ההשפעה, כלומר שכל ביאתו של האדם

• שאלה • איך אפשר להרגיש את ההתקשרות לה' בזמנים רגילים כפי שמרגישים בעת צרה?

תשובה: לא שייך להיות באותו מצב בכל הזמנים. כמו שיש הרים ועמקים, יום ולילה, כך יש עליות וירידות בזמן. לא שייך להיות כל הזמן במציאות אחת, בהרגשה אחת. אדרבא, תפקידו הוא לעבוד את השי"ת בכל סוגי הזמנים והמצבים.

• שאלה • האם המציאות שיש לאדם עליות ומורדות בהרגשותיו, אינה מורה שיש לו חולי הנפש?

תשובה: לא. חס ושלום. לכולם יש זמנים משתנים. השי"ת ברא את כל האופנים, כל יום הוא מציאות שונה, כל רגע הוא מציאות שונה, ובכל זמן צריך לעבוד את השי"ת לפי הזמן המיוחד הזה.

• שאלה • מצב הפרנסה אצלי אינו כפי טוב, וברצוני לדעת האם צריך להקפיד על נתינת מעשר כספים גם במצב כזה?

תשובה: בוודאי.

• שאלה • ומה לגבי חומש?

תשובה: חומש זה הידור, אך מן הנכון להתאמץ גם בהז.

• שאלה • ברצוני לדעת איפה אני עומד בעבודת ה', האם אני מתקדם או מתרחק ח"ו?

תשובה: לא צריכים לדעת. תפקידו הוא לעבוד את ה' כפי המוטל עלינו בסור מרע ועשה טוב.

לשמוח בעולם של עצבות

מתוך שיחה לבחורים שחזרו לעלות על דרך המלך - סיון תשפ"ז

תפילין. האם עדיין עיקר
המלחמה הוא רק שמירת
הברית?

כן כן. תמיד תמיד צריך לחחם על זה.

אמרו חז"ל, מה יעביד אינש ויחיה, ימית את עצמו. מה יעשה אדם כדי לחיות, ימית את עצמו. ויש להבין הרי השאלה היא 'מה יעשה אדם כדי לחיות, איך מתאים לזה התשובה 'ימית את עצמו, וביארו המפרשים, שהכוונה היא 'ימית את תאוותי. כך זוכים לחיים של קדושה. שלא נשאר שום תאוה שהיא כנגד קרבת ה', לא מוכרים את הנצחיות של קרבת ה' בשביל כמה דברים מזוהמים רחמנא לצלן, שזה מטנף את האדם בעולם הזה ובעולם הבא.

צריך קצת שכל, טיפה של שכל, תנו עוז לאלקים, להתדבק בהש"ת שהוא אוהב שמירת הברית, הוא אוהב תורה ותפילה.

ובאמת כך הוא שכל אדם שהוא שומר הברית, יש עליו חן ויופי אמיתי, נועם ועדינות אמיתית, משא"כ אם הוא פוגם, הרי הוא מסובך ומטונף רח"ל.

עלינו לדעת שאם זוכים בשנות הנעורים לשמירת הברית, אחר כך לעת זקנה יש הנאה מיוחדת שעברנו את שנות הנעורים בשמירת הברית, אך אם חס ושלום פוגם, הוא קובר את עצמו בחיים. ובזקנותו הוא מתחרט למה הייתי מכור לתאוות, ולא התקרבתי לבורא עולם כזה. ה' ישמרנו.

צריך מעט שכל להתנהג בעדינות ובשמירת הברית, ולהיות בשמחה גדולה. מה יעביד אינש ויחיה, ימית את עצמו, ימית תאוותו. כשזוכה לעמוד בנסיון להמית תאוותו, בזה הוא זוכה לרכוש נפלא לעולמי עד ולנצח נצחים, שאי אפשר לזכות לרכוש הזה רק ע"י התגברות היצר.

אשרינו מה טוב חלקינו שאנו זוכים לעשות מה שצריך בתורה ותפילה, ומתרחקים מהתאוות המזוהמות, וזוכין לשמירת עניינם. ע"ז זכינו לבחור בהאמת שבאמת.

הש"ת להחזיק תמיד בקדושה וטהרה ובלימוד התורה ושמירת המצוות וחסד עם הבריות. אשרינו מה טוב חלקינו שאנו יודעים מהאמת הזך שבעברו נברא העולם.

קבוצה בחורים שעברו
זמנים קשים, וב"ה היום
הם מתנהגים בעדינות
וכשרות, אבל חסר להם
השמחה ביראת שמים, מה
העצה לזה?

באמת, אנו נמצאים היום בעולם של עצבות. אי אפשר להסתכל על זה כלל, רק להתבונן תמיד 'מה אני עושה'. כשאדם עושה מה שהוא צריך, אשריו מה טוב חלקו.

יש כל כך הרבה ספקות בעולם, על כל אדם עוברים ספקות שונים ומשונים, ומדות רעות. אבל ב"ה אנו יודעים את האמת, כמה עלינו לשוב ולשמוח בידיעת האמת.

הבחורים התחזקו במשך
הזמן בכל הנסיונות
הקשים, אך הרע שהיו
רגילים בו בעבר עדיין
מושך אותם, איך יהיה
להם תוקף לבחור
בכל עת רק בטוב.

הקדוש ברוך הוא עשה שמאז שאכלנו מעץ הדעת, נפלו ספיקות בכל העניינים, ועל ידי זה קיבל אדם בחירה חזקה מאד, בכל דבר הוא יכול לפרש כך או כך, או טוב או רע. וברוך ה' כשיש חברים שמתחזקים ביחד והולכים בדרך שקבלנו ממש רבינו לעבוד את הבורא עולם, על ידי זה יש לנו חיים נצחיים, לעולמי עד ולנצח נצחים.

ולכן אנו צריכים להזהר שלא להחליף דבר עובר מהבלי עולם הזה תמורת דבר נצחי שהוא קרבת אלקים.

ה' יעזור שיתקיים בנו מה שאמר דוד המלך 'ואני קרבת אלקים לי טוב, כשאני קרוב להש"ת זהו הדבר הטוב אפילו שיש מלחמות וקשיים, הטוב האמיתי הוא קרבת אלקים שאין טוב יותר טוב ממנו, טוב בעולם הזה וטוב בעולם הבא לעולמי עד.

כשהבחורים התחילו
ללכת בדרך הישרה, היה
ברור שהדבר הראשון הוא
להלחם על שמירת הברית,
ב"ה עכשיו הם התחזקו
יותר לשמור שבת ולהניח

ואון בן פלת

במידת השתיקה, לשתוק למחרפיו ולא לענות על ריב, טמונה חכמה גדולה ורבה. וכן מצאנו במדרש (תנחומא ויגש ד), עה"פ "החכמה תעז לחכם מעשרה שליטים אשר היו בעיר" (קהלת ז) - זה חכמתו של יוסף, ומה חכמתו של יוסף, שלא רצה להלחם עם אחיו [המכונים עשרה שליטים]. לכן נאמר עליו הלשון 'עוז', כי 'החכמה תעז לחכם' כי בדרך כלל לחכם יש עוז ועצמה, כי הוא מבין דברים ללא ספקות והיסוסים, ויש לו עוז רב. כי יוסף היה חכם מחוכם...

ואכן במעשה של יוסף ואחיו, שאמרו לו 'המלך תמלך עלינו וכו', לא מצאנו שיוסף השיב להם מאומה, וגם כשנאמר 'וישנאו אותו ולא יכלו דברו לשלום' (בראשית לו, ד) - לא השיב להם שנאו וכדו', כי מחמת חכמתו הגדולה ידע לשתוק ולא להשיב למחרפיו דבר, וכן כתב רביה"ק (ליקו"מ סי' ו) 'ועל שם השתיקה נקראים חכמים'.

ובזה יבואר המדרש (ליקוט משלי פרק יד) עה"פ 'חכמות נשים בנתה ביתה' (משלי יד, א) - זו אשתו של און בן פלת, דאמרינן אשתו הצילתו אמרה לו, מאי נפקא לך מינה, אי מר רבה, אתה תלמידו, ואי מר רבה, אתה תלמידו, ע"כ. ומקשין העולם, איזה חכמה גדולה מצאו בזה עד שהגדירו אותה כ'חכמות נשים', והרי זה שכל ישר וחשבון פשוט מובן לכל.

ושמעתי הסבר על כך, דבעת מריבה ומלחמת נצחון אזי הדעת כל כך מעוקמת ומעוותת עד שכל דבר ישר ופשוט - לחכמה גדולה תיחשב. וזה כאמור רבינו "הנצחון אינו סובל את האמת" (ליקוט מוהר"ן קכב), ובעת רתיחת הנצחון גם דבר פשוט אמיתי נחשב לחכמה גדולה.

(אוסף אמרים מידות - שער ג' מאמר 'קבלת בוינות')

ואני נתתי לך וגוי למשחה

הנה יעקב אבינו ע"ה הוכיח את שמעון ולוי בסגנון אחד, כמ"ש (בראשית מט ז) 'שמעון ולוי אחים וגו' ארור אפם כי עז ועברתם כי קשתה אחלקם ביעקב ואפיצם בישראל. ושבט לוי שקיימו "כי שמרו אמרתך ובריתך ינצורו" (דברים לג ט - יא) - שמלו את בניהם במדבר במסייג כמ"ש שם ברש"י, ולא נטמאו בטומאת מצרים, וניצלו את אפם ועברתם למען כבוד שמו ית' בעת מעשה העגל ובהסתלקות אהרן ובקנאות פנחס, לא חל על 'אפם ועברתם' מילת 'ארור' שאמר עליהם יעקב, וזכו לברכת משה (שם) ברך ה' חילו ופועל ידיו תרצה וגו', ונתעלו להיות ממלכת כהנים, כמ"ש שם יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל וגו'. וכמה נביאים מפורסמים היו כהנים, כירמיהו ויהוואל ועוד. ואילו שבט שמעון לא העמיד לא שופט ולא מלך, בשביל החטא שעשה זמרי (כמובא בליקו"ש שופטים רמז מ"ב ע"יש).

ואף התוכחה "אחלקם ביעקב ואפיצם בישראל" - אצל שמעון נצטייר לעניים וסופרים ומלמדי תינוקות, ואצל לוי - תרומות ומעשרות ומתנות כהונה בדרך כבוד, כמ"ש ברש"י (בראשית שם) וכן (במדבר יח ז) 'ואני נתתי לך את משמרת תרומתי וגו' "למשחה" פרש"י לגדולה. וכן נצטוו בני ישראל לתת ללוים מנחלת אחוזתם ערים לשבת ומגורש לערים סביבותיהם לבהמתם ולרכושם כמ"ש (במדבר לה). וגם זה היה לגדולה משום "אני חלקך ונחלתך" (שם יח כ) וגם על עריהם היה תוקף של אחוזת כמ"ש (ויקרא כה לב) וערי הלוים בתי ערי אחוזתם גאולת עולם תהיה ללוים...

(לקט אמרים - ח"ב, מאמר 'הרצאה לחיות')

מנוחה בלי מנוחה

השתוקקות כל הבריאה להשי"ת

ואכן האור החיים הק' אומר פירוש נפלא על הפסוק (בראשית ב, א): "וַיִּכְלֹ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם" שהוא מלשון הפסוק בתהלים (פד, ג) "נִכְסְפָה וְגַם כָּל־תְּהוֹמוֹתָיִם" - שהנפש של איש הישראלי נשלם על ידי הכיסופין! כי זהו בעצם השלמת הנפש! וחוז' מלכסוף ולהשתוקק להשי"ת הכל הבל הבלים אין בהם ממש! וכל התכלית של תורה ומצוות הוא להתקרב על ידם ולהתדבק בה' אלקים חיים ומלך עולם!

וענין מופלא מבואר שם בדבריו הקדושים: "גם יש לך לדעת... ובוה עמד ונתקיים העולם - באמצעות התשוקה למצוי! - היינו התשוקה להשי"ת - וַיִּכְלֹ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם" - שכל הבריאה השתוקקה ונכספה עד כלות הנפש להשי"ת, מלשון "כלתה נפשי", וזה היה גמר הבריאה! כי לולי זאת לא יתכן שום קיום לכל הבריאה!

ובזה שהשי"ת נטע בתוך הבריאה את הקשר שיוכלו לכסוף ולהשתוקק אליו יתברך ולהתקשר ולהתדבק אליו, זהו עצם קיום הבריאה! ולולי זאת הרי הבריאה רחוקה מאוד ממנו יתברך, ואין לה שום קיום, קיום העולם הוא רק באמצעות התשוקה להשי"ת! כיסופין וכלות הנפש להשי"ת הנקרא 'מצוי היחיד והמיוחד שאין זולתו'. "ובאמצעות זה נשלמה ונתקיימה הבריאה" - מסיים האור החיים הק'.

ובזה שיש בכל הבריאה אפילו 'שומר שבת' אחד, כמו בשעת בריאת העולם שהיה רק אדם הראשון ששמר את השבת, אחד שדבוק בהשי"ת, עליו העולם עומד! כי הוא מקשר את העולם הזה לעולם הבא! וענין זה של 'השתוקקות' ו'כיסופין' להשי"ת 'והשגות' בו ית', זה נברא בשבת קודש! "ובאמצעות זה נשלמה ונתקיימה הבריאה".

ולפי דבריו הקדושים הרי שוֹיִכְלוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם מתפרשים בב' אופנים, מלשון 'כיסופים', ומלשון 'השלמה', כי על ידי הכיסופין נשלמו מעשה בראשית.

ואכן על הפסוק (שם ב) וַיִּכְלֹ אֱלֹקִים בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה מִבְּאֵר הָאֵוֶר הַחַיִּים הק' בלשון קדשו: "הכוונה הוא כי ביום שבת ברא ה' נפש העולם!". דהיינו; השבת היא ה'נפש' של העולם, ה'לבי' של העולם! כי מה שיש בעולם מציאות שיוכלו להתגעגע ולכסוף להשי"ת - זהו 'נפש העולם'... וזה גם כן מובן מדברי השל"ה הק' הנוכרים למעלה, שה'מנוחה' נבראת בשבת, והמנוחה היא ענין 'השגות אלקות', וזהו אכן 'קיום הבריאה' - דבקות של שבת!

'לנוח' שבבת. ומהו מהות ענין המנוחה? אומר השל"ה הק': "וענין מנוחה היא - אין לה מנוחה!" דהיינו; ילכו מחיל אל חיל - הוא להשיג תמיד השגות חדשות בהשי"ת, זהו מנוחה אמיתית! "כמו שאמרו רבותינו ז"ל: תלמידי חכמים אין להם מנוחה בעולם הבא, רק ילכו מחיל אל חיל מהשגה להשגה, וזהו בלי ערך ושעור, וזהו בעצמה סיבת המנוחה ותענוג רוחני". כי ככל שזוכים לטייל' בשורש הקדושה של כל אחד ואחד, אזי מקבלים תענוג גדול ונפלא יותר, זוכים לזיו' השכינה יותר, יותר 'תענוג' ויותר הנאה מהשורש. וזהו אכן 'מנוחה' אמיתית. וכלשונו הקדוש: "זכיית התרחבות והתגדלות הרוחני ב'ישראל'". (המנוחה היא) דהיינו שהמנוחה היא מה שנתרחב המוח הרוחני, הרוח של האדם, 'התרחבות והתגדלות', של הנשמה הקדושה!

” הקשר שיוכלו לכסוף ולהשתוקק אליו יתברך, זהו עצם קיום הבריאה! ולולי זאת הרי הבריאה רחוקה מאוד ממנו יתברך, ואין לה שום קיום - קיום העולם הוא רק באמצעות התשוקה להשי"ת!

וה'התרחבות' הוא מה הכתוב אצל שלמה המלך ע"ה (מלכים א-ה, ט): "וַיִּתֵּן אֱלֹקִים חֵכְמָה לְשִׁלְמֹה וַתִּבְנֶה הַרְבֵּה מְאֹד וַרְחֵב לֵב כְּחֹל אֲשֶׁר עַל שְׁפַת הַיָּם". שקיבל כלי לקבל הרבה חכמה, וזהו מה שמקבלים בעולם הבא, נתגדלים ונתרחבים יותר ויותר!

וזהו הענין של שבת קודש - כמו שמבואר בשל"ה הק' הנ"ל - שבשבת נבראת ה'מנוחה'. ומה מתאימים דברים אלו למה שכתב האור החיים הק' על הפסוק (שמות לא, ג): "כִּי אוֹת הוּא בְּיַד וּבִינְיָקָם", שהשבת היא 'אות' על המנוחה שלנו! התענוג הנרגש ביום השבת הוא אות וסימן על העולם הבא של - 'ביני וביניכם'!

"והיא בחינת עולם שכולו שבת", שזה אי אפשר להשיג רק על ידי 'מצות שבת'. דהיינו; אי אפשר לקבל תענוג עולם הבא כי אם על ידי מצות שבת, כי כאמור בשבת נבראת הענין וההשגה בהשי"ת!

סימן מובהק

שבת קודש הוא רכוש אמתי ונצחי! א' אייביגער רכוש, א נצחיות'דיגער רכוש! אוצר בלום שהוא שורש נשמותנו ותכלית תקוותנו! ולכן היא נקראת 'מנוחה'! כי כאשר מגיעים ומשיגים את השורש ואת התכלית, זהו המנוחה הנכונה.

הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין ז"ע מבאר (ראה בספרו 'דסי לילה' אות ג), שהטבע של כל בעל-חי שכאשר הוא נמצא במיצר הוא בורח לשורשו, והוא הענין והסוד המבואר במשנה (כלים פ"ז, מ"ג): "כל שבים טהור" - שכל החיות שבים טהורים. אולם יש כלב הנמצא בים הנקרא 'כלב הים', ואפילו הכי הוא טמא, וזאת מחמת שכאשר צר לו הוא בורח ליבשה ולא לים, ולכן זה סימן מובהק שלמעשה שורשו הוא היבשה ולא הים, ולכן אינו נכלל בכלל של כל שבים טהור'. כי 'מנוחה' יש רק כאשר מגיעים לשורש! וזהו הסימן מה הוא השורש של כל אחד, שהמקום שם הוא בורח בעת צר ומצוק זהו שורשו!

לדבוק לשורש

אמנם לכאורה יש בזה סתירה. כי איתא בגמרא (ברכות סד ע"א): "אמר רבי חייא בר אשי אמר רב, תלמידי חכמים אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, שנאמר 'ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלקים בציון'". והרי שבת הוא מנוחה, ועולם הבא הוא יום שכולו שבת, ואיך יתכן שאין שם מנוחה.

אמנם הענין הוא, שבשעת בריאת העולם, נעשו במשך ששת ימי בראשית דברים נוראים ומופלאים עד מאוד, וכמו שכתוב בספ"ק 'ערבי נחל' (פרשת בלק) וז"ל: "אם כן מקור החכמה והמדע הוא הבורא יתברך שמו יעשה פעולה גדולה נוראה הזו, הוא המצאות כל המציאות אשר אם יהיה אדם אלפי אלפים שנים לא ישיג אפס קצהו מפלאי כל המציאות". כי נעשה או התפתחות בעולם ממש כמו מיליוני שנים! ולכן אכן טועים בזה חוקרים, שאומרים שהעולם עומד מיליוני שנים, כי באלו הששה ימים לא היה מושג של מנוחה, ונעשו אז דברים נוראים מפלאי הבריאה אשר לא יוכל בינת אנוש להשיגם. וכאשר בא שבת או בא מנוחה, דהיינו שנעצר כל המפעל הגדול של הבריאה, ונרגע המציאות של המעשה המופלא של הבריאה, ונעמד העולם במציאות אחרת ממה שהיה בששת ימי המעשה.

והענין מבואר בשל"ה הק' (מסכת פסחים, תורה אור, אות ג). וכע"ז ע"י גם במהרש"א על מ"ס ברכות (שם): "כי בשבת נבראת המנוחה", שעד שבת לא היה מציאות של מנוחה, ובשבת נברא המושג של 'מנוחה'. ולכן הוא מצוה מיוחדת

להוציא האמונה מהגלות

ב"ה יום ד' לסדר אשירה, ח' שבט תשל"א ירושלים ת"ו בכ"א

ועצב, אבל כשיש לאדם עם חבר נכון קשר של שיחה תמידי, ולפרקים הוא משיח צערו לפניו, אזי גם חבירו מוצא בעצמו חובה לשמחו ולעודדו, וכמ"ש "לכל זמן" (קהלת ג, א). והרחמן ימחוק מאתנו כל מיני צער, ויאמר לצרותינו די, ויקיים בנו "והריקותי לכם ברכה עד בלי די" (מלאכי ג, י).

ממה שכתבת לי שכמה טוב הי' אם היית וכו' נזכרתי על התורה מ"ט בלק"מ, שבהתחלה כתוב שם שלפי אור להביות הלב של איש הישראלי וכו' אין סוף ואין תכלית לתשוקתו. עכ"פ כן הוא האמת שאין סוף ותכלית לתשוקתנו בו יתברך, ולכן אין דבר יקר מזה ממה שזכינו לדעת שיש לנו אב רחמן ורצונו יתברך הוא שנשפוך שיח לבינו לפניו תמיד להוציא הכיסופים בפה, כי אז יוצא האור מכח אל הפועל.

וגם מה שמובא בדבריו הק' שהאמונה תולה בפה של האדם, ההסבר הוא מפני שכל אדם מישראל יש לו כח של אמונה ברורה וחזקה, אמנם היא מונחת בגלות בפנימיותו, ועל ידי זה שהאדם מדבר אמונה בפה על ידי זה תתגלה האמונה בפועל.

הדו"ש וטובתך בלב ונפש הפיצה

יעקב מאיר בן ח"י דינה שכטער

אל כבוד ידיד נפשי היקר הרה"ח ר'... שליט"א עם כל אשר אתו ועמו הי' עמיהם לעולם יחיו ויתענגו על רוב עוז ושלום.

אין מעצור לה' מלהושיע, ואמנם טרם הישועה, הישועה מאד נעלמת, וגם אחר הישועה אמרו חז"ל "אין בעל הנם מכיר בניסו" (גדה לא ע"א) וכל זה למען הבחירה. והעבודה של איש הישראלי היא, להאמין בהשגחתו הנפלאה קודם הישועה, ולמלאות פיו תהילתו תמיד אחר הישועות על הישועות הקודמות, כי כל עבודותינו הוא להתקשר עם האמת והאמונה גם בתוך תוקף ההסתר. וכמו שכותב רבינו הק' בלק"מ (סי' ו) שהאפיקורסים מכסים את הנסים בדרך הטבע, ואם כן משמע שאנו צריכים לעשות להיפך, היינו לגלות את השגחתו הנפלאה והניסים שהוא יתברך עושה גם בתוך הטבע, והיינו לגלות שהטבע הוא מלא ניסים גלויים, היפך מאפיקורסים הנ"ל - "כיתרון האור מן החשך" (קהלת ב, יג).

מה שכתב שיש לו טבע להתאונן, אין כולו מעשה יצר, כי גם חז"ל אמרו "דאגה בלב איש ישיחנה לאחרים" (יומא עה ע"א), כמו כל דבר שמעורב בטוב ורע, רק שצריכים לדעת מתי ולפני מי. כי בדרך כלל אין בני אדם טובלים מי שהוא תמיד מלא דאגה

סיפורים ולקחיהם | מאת מו"ר שליט"א

נפשות חסידיו

המחשבה לחלק צדקה לעניים רבים כפי מחשבתו השניה, למה היא לא הגיעה לפני הופעתו של העני המדוכא הלזה, היכן היה הרצון הנפלא הזה קודם לכן, אלא מאי מטרתה של מחשבה זו לא באה אלא לסתור ולהרוס החלטה טובה להעניק סך גדול לצדקה לעני זה העומד מולו.

מחשבה כזו שבאה לסתור החלטה טובה, אות וסימן היא שאינה אלא מצד הסטרא אחרא, כי הקדושה אינה באה לסתור אלא לבנות. התנוצצות זו במחשבתו הביאה אותו להחלטה לעמוד בקבלתו הראשונה ולהעניק את מלא הסכום בשלימותו לעני זה.

שמעתי שלאחד מגדולי ישראל שזכה לשני שולחנות, נכנס יהודי שהיה נצרך בדחופות לסך כסף גדול, הלה התחנן לפני אותו אדם גדול שיואיל בטובו לתת לו את כל הסכום הנדרש. לאחר שהבין אותו צדיק את מצבו הקשה של בן שיחו, השתכנע לתת לו את מלוא הסכום, אלא שאז עלה בדעתו, כי אם אכן הוא רוצה לתת סכום כה גדול לצדקה, למה שיתנהו לאדם אחד, והלא יש כ"כ הרבה נצרכים, וכי לא עדיף לחלק סכום זה לכמה וכמה עניים.

לאחר שהתלבט זמן מה לדעת מה הוא אכן רצון השי"ת, האיר לו השי"ת את המחשבה הנכונה; אילו היתה

מחשבה לסתור

ניצוץ אחד!

ניצוץ קודש ממאמר
ומכתבי מוריני שליט"א

אין דבר יקר
ממה שזכינו
לדעת
שיש לנו אב
רחמן ורצונו
שנשפוך שיח
לבינו לפניו
תמיד